

**Найда Ірина Станіславівна**  
*к.е.н., асистент кафедри менеджменту*  
*Одеського державного аграрного університету*

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ СОЦІОЕКОНОМІКИ**

Важливість дослідження особливостей розвитку аграрних підприємств на засадах соціоекономіки зумовлено трансформацією суспільних цінностей і пріоритетів, які пов'язані із зростанням ролі соціальних чинників у діяльності вітчизняних підприємств поряд із основною метою їх ринкового функціонування – отриманням максимального прибутку.

Дослідження сутності соціоекономічного розвитку сільського господарства відображено у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема О.М. Бородіної, В.М. Гейця, О.Ф. Новікової, І.В. Прокопи, В.В. Юрчишина, А. Етціони, Г.Е. Слезінгера та інших [1-3]. Однак, незважаючи на

важливість цієї проблематики та посилену увагу багатьох вчених, визначення особливостей соціоекономічного розвитку аграрних підприємств потребують подальшого дослідження.

Основними передумовами, що сприяли поширенню соціально орієнтованого розвитку підприємств, є: глобалізація економічних процесів, прискорення науково-технічного процесу, посилення конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках, підвищення ролі людського та соціального капіталу, загострення екологічних та соціальних проблем.

До числа особливостей функціонування аграрних підприємств на засадах соціоекономіки слід віднести: по-перше, обов'язковість дотримання вимог законодавства та у певній мірі навіть їх перевиконання шляхом прийняття на себе додаткових зобов'язань перед суспільством на добровільній основі; по-друге, отримання взаємного інтересу від співпраці бізнесу та суспільства; по-

третє, формування довгострокової стратегії соціальної відповідальності з урахуванням специфіки та масштабу діяльності підприємства, особливостей його підприємницького і соціального оточення; по-четверте, здійснення виваженої внутрішньої і зовнішньої соціальної політики підприємства; по-п'яте, впровадження на підприємствах відповідних систем менеджменту, що створені відповідно до міжнародних стандартів ISO 9000 (система управління якістю), ISO 14000 (система екологічного менеджменту), SA 8000 (система етичного поводження компанії); по-шосте, орієнтацію здійснення соціально спрямованої діяльності на довгострокову перспективу, а не лише участі в окремих благодійних заходах; по-сьоме, прозорість та публічність діяльності підприємства перед суспільством з питань використання коштів на соціальні проекти; по-восьме, адресність соціальної підтримки, що передбачає виділення коштів тим, хто справді їх потребує; по-дев'яте, різноманітність

напрямів та методів реалізації політики соціально орієнтованого підприємства.

Для розуміння специфіки соціально орієнтованої діяльності доцільним є визначення суб'єктів та об'єктів (стейкхолдерів), адже задоволення потреб останніх є ключовою умовою успіху підприємства на ринку (рис.1).

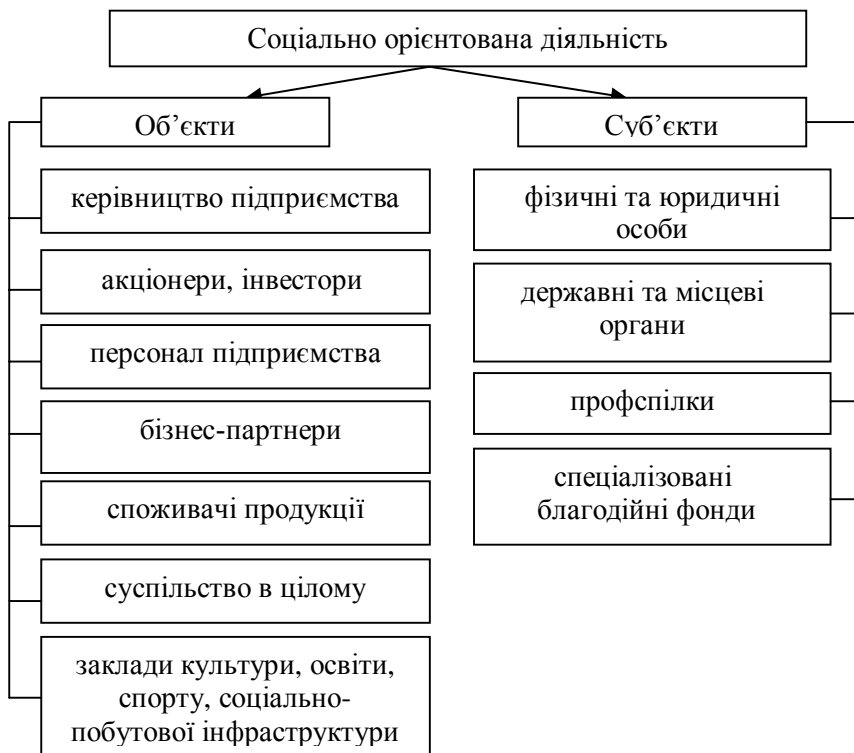


Рис. 1 Структура соціально орієнтованої діяльності

Наведена структура функціонування соціально орієнтованого аграрного підприємства свідчить про спрямованість діяльності такого підприємства на досягнення соціальних цілей та результатів, що пов'язані з підвищенням добробуту, якості життя співробітників підприємства, споживачів і суспільства в цілому.

### **Література:**

1. Геєць В. Соціоекономічна модернізація аграрного сектору України / В. Геєць, В. Юрчишин, О. Бородіна, І. Прокопа // Економіка України. – 2011. – №12. – С. 4-14.

2. Новікова О.Ф. Соціоекономіка: потреба становлення й розвиток в Україні / О.Ф. Новікова // Соціоекономіка: збірник наукових праць. - 2009. - С. 6-22.

3. Слезингер Г.Э. Социальная экономика: Учебник / Г.Э. Слезингер. – М.: Дело и сервис, 2001. – 533 с.